

Bryssel den 12 februari 2021
REV2 – ersätter tillkännagivandet av den
27 april 2018 (REV1)

TILLKÄNNAGIVANDE TILL BERÖRDA AKTÖRER

FÖRENADE KUNGARIKETS UTTRÄDE OCH EU-REGLERNA PÅ OMRÅDET FÖR DEN INRE ENERGIMARKNADEN

Den 1 februari 2020 utträdde Förenade kungariket ur Europeiska unionen och blev ett tredjeland¹. Utträdesavtalet² föreskriver en övergångsperiod som löpte ut den 31 december 2020. I utträdesavtalet föreskrivs också i några fall separationsbestämmelser vid övergångsperiodens utgång.

Under övergångsperioden förhandlade Europeiska unionen och Förenade kungariket om ett handels- och samarbetsavtal som undertecknades den 30 december 2020³ och som tillämpas provisoriskt från och med den 1 januari 2021⁴.

Alla berörda parter, och särskilt ekonomiska aktörer, erinras om den rättsliga situation som gäller efter övergångsperiodens utgång, med beaktande av handels- och samarbetsavtalet (del A nedan). I detta tillkännagivande förklaras också de regler som är tillämpliga i Nordirland efter övergångsperiodens utgång (del B nedan).

Observera: Detta tillkännagivande rör inte EU-reglerna om

- handel med utsläppsätter,
- finansiella tjänster,
- ursprungsgarantier och certifiering av installatörer,
- mervärdesskatt och punktskatter.

När det gäller dessa aspekter håller andra tillkännagivanden på att utarbetas eller har offentliggjorts.

¹ Ett tredjeland är ett land som inte är medlem i Europeiska unionen.

² Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, EUT L 29, 31.1.2020, s. 7 (*utträdesavtalet*).

³ Avtal om handel och samarbete mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, å andra sidan (EUT L 444, 31.12.2020, s.14).

⁴ EUT L 1, 1.1.2021, s. 1.

A. RÄTTSLIG SITUATION EFTER ÖVERGÅNGSPERIODENS UTGÅNG

Sedan den 1 januari 2021 är EU:s regler beträffande den inre energimarknaden⁵ inte längre tillämpliga på och i Förenade kungariket⁶.

Detta får särskilt nedan angivna konsekvenser.

1. KOMPENSATIONSBETALNINGAR MELLAN SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM

Förordning (EU) nr 2019/943⁷ innehåller principerna för en kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringssystem och principerna för avgifter för tillträde till näten.

På grundval av dessa principer fastställs det i kommissionens förordning (EU) nr 838/2010⁸ att systemansvariga för överföringssystem i EU ska kompenseras för att de överför gränsöverskridande flöden av el via sina nät. Kompensationen ersätter särskilda avgifter för användning av sammanlänkningsnät.

När det gäller import och export av el från ett tredjeland fastställs det i kommissionens förordning (EU) nr 838/2010⁹ att en avgift för användning av överföringssystem ska betalas för all planerad import och export av el från tredjeländer som inte har ingått avtal om tillämpning av unionslagstiftningen.

I artikel ENER.13.3 i handels- och samarbetsavtalet fastställs att varje part ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett flerpartsavtal om ersättning för kostnader för överföring av gränsöverskridande elflöden så snart som möjligt ingås mellan systemansvariga för överföringssystem som deltar i den kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringssystemen som inrättats genom kommissionens förordning (EU) nr 838/2010 och Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem.

Flerpartsavtalet ska syfta till att säkerställa att i) Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem behandlas på likvärdigt sätt som en systemansvarig för överföringssystem i ett land som deltar i kompensationsmekanismen mellan

---

⁵ Direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125), direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94), förordning (EU) 2019/942 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 158, 14.6.2019, s. 22), förordning (EU) 2019/943 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54), förordning (EU) 2019/941 om riskberedskap inom elsektorn (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1), förordning (EG) nr 715/2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36), förordning (EU) nr 1227/2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 163, 15.6.2013, s.1).

⁶ Beträffande tillämpligheten av vissa regler för EU:s inre energimarknad i Nordirland, se del B i detta tillkännagivande.

⁷ Förordning (EU) 2019/943 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁸ Kommissionens förordning (EU) nr 838/2010 av den 23 september 2010 om fastställande av riktlinjer för kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystemen och för gemensamma regler för överföringsavgifter (EUT L 250, 24.9.2010, s. 5). Se särskilt punkterna 2 och 3 i bilaga A.

⁹ Punkt 7 i bilaga A till kommissionens förordning (EU) nr 838/2010.

systemansvariga för överföringssystem, och ii) att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem inte behandlas mer fördelaktigt än de systemansvariga för överföringssystem som deltar i kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystem.

2. SAMMANLÄNKNING

I lagstiftningen om EU:s gas- och elmarknader fastställs regler för beräkning och tilldelning av sammanlänkningskapacitet och mekanismer för att underlätta deras genomförande. Framför allt gäller följande:

- Genom kommissionens förordning (EU) 2016/1719¹⁰ inrättas en gemensam plattform för förhandstilldelning av kapacitet till systemansvariga för överföringssystem. Där tillhandahålls en enda kontaktpunkt för marknadsaktörer för tilldelning av långsiktig överföringskapacitet i hela EU.
- Genom kommissionens förordning (EU) 2017/2195¹¹ inrättas europeiska balanseringsplattformar för utbyte av standardiserade balansprodukter. Som enda kontaktpunkter ger dessa plattformar de systemansvariga för överföringssystem i EU tillgång till balansenergi över gränserna med kort varsel.
- Genom kommissionens förordning (EU) 2015/1222¹² inrättas den gemensamma dagen före- och intradagskopplingen av EU:s elmarknader. Denna koppling hjälper marknadsaktörer att organisera större energiöverföringar över EU:s gränser kort före leverans. Dagen före- och intradagskopplingarna är centrala verktyg för integrationen av EU:s inre marknad för el. I förordning (EU) 2015/1222 fastställs också gemensamma krav för utnämning av nominerade elmarknadsoperatörer inom marknadskoppling. Deras arbetsuppgifter inbegriper mottagning av order från marknadsaktörer, övergripande ansvar för matchning och tilldelning av order i enlighet med resultaten från den gemensamma dagen före- och intradagskopplingen, offentliggörande av priser samt fastställande och clearing av de avtal som är resultatet av affärerna i enlighet med relevanta överenskommelser och bestämmelser. Nominerade elmarknadsoperatörer har rätt att erbjuda sina tjänster i andra medlemsstater än de där de har utnämnts.

I artiklarna ENER.13, ENER.14, ENER.15 och ENER.19 i handels- och samarbetsavtalet föreskrivs en ram för utarbetande av arrangemang och tekniska förfaranden för effektiv användning av el- och gassammanlänknings mellan unionen och Förenade kungariket och mekanismer för att underlätta tillämpningen. Dessa arrangemang får dock inte inbegripa eller innebära att Förenade kungarikets systemansvariga för överföringssystem deltar i unionens förfaranden för användning av sammanlänknings¹³.

---

¹⁰ Se artiklarna 48–50 i kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet (EUT L 259, 27.9.2016, s. 42).

¹¹ Se artiklarna 19–21 i kommissionens förordning (EU) 2017/2195 av den 23 november 2017 om fastställande av riktlinjer för balanshållning avseende el (EUT L 312, 28.11.2017, s. 6).

¹² Se kapitlet 5 och 6 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (EUT L 197, 25.7.2015, s. 24).

¹³ När det gäller elektricitet, se artikel ENER.13.2 och när det gäller gas, se artikel ENER.15.3 i handels- och samarbetsavtalet. När det gäller överföringssystem för gas är kommersiella arrangemang som utvecklats av systemansvariga för överföringssystem för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter

Uteslutningen från deltagande gäller den gemensamma plattformen för förhandstilldelning av sammanlänkningskapacitet, de europeiska balanseringsplattformarna och den gemensamma dagen före- och intradagskopplingen av EU:s elmarknader. Dessutom har nominerade elmarknadsoperatörer baserade i Förenade kungariket blivit tredjelandsoperatörer och har inte längre rätt att utföra marknadskopplingstjänster i EU.

3. SAMORDNING AV SYSTEMDRIFT

Enligt kommissionens förordning (EU) 2017/1485¹⁴ ska systemansvariga för överföringssystem upprätta systemdriftsregioner. Enligt kommissionens förordning (EU) 2019/943¹⁵ ska dessutom systemansvariga för överföringssystem inrätta regionala samordningscentrum senast den 1 juli 2022. De regionala samordningscentrumen kommer bland annat att hjälpa de systemansvariga för överföringssystem att bättre hantera överbelastningar i systemen och beräkna kapaciteten för sammanlänkningarna.

Sedan den 1 januari 2021 omfattar systemdriftsregionerna inte längre Förenade kungariket. Systemansvariga för överföringssystem i Förenade kungariket kan därför inte delta i de regionala samordningscentrumen. Detta påverkar dock inte möjligheten för tekniskt samarbete mellan de regionala samordningscentrumen och de systemansvariga för överföringssystem i Förenade kungariket.

4. EL- OCH GASHANDEL

I förordning (EU) nr 1227/2011¹⁶ förbjuds marknadsmissbruk på EU:s grossistmarknader för el och gas. För att på ett effektivt sätt kunna lagföra marknadsmissbruk kräver artikel 9.1 i förordning (EU) nr 1227/2011 att EU-baserade marknadsaktörer registrerar sig hos den nationella energitillsynsmyndigheten. Marknadsaktörer från tredjeländer ska registrera sig hos den nationella energitillsynsmyndigheten i en medlemsstat där de är verksamma.

Sedan den 1 januari 2021 är marknadsaktörer baserade i Förenade kungariket marknadsaktörer från ett tredjeland. Marknadsaktörer baserade i Förenade kungariket som vill fortsätta att handla med grossistenergi produkter i EU måste därför, enligt artikel 9.1 i förordning (EU) nr 1227/2011, registrera sig hos den nationella energitillsynsmyndigheten i en medlemsstat där de är verksamma. Enligt artikel 9.4 i förordning (EU) nr 1227/2011 ska registreringsblanketten lämnas in innan en rapporteringspliktig transaktion ingås.

---

enligt kommissionens förordning (EU) 2017/459 av den 16 mars 2017 om fastställandet av nätföreskrifter för mekanismer för kapacitetstilldelning i överföringssystem för gas för närvarande inte ”unionens förfaranden” i den mening som avses i avtalet. Detta påverkar inte eventuella framtida förfaranden eller arrangemang som kan komma att utvecklas.

¹⁴ Kommissionens förordning (EU) 2017/1485 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem (EUT L 220, 25.8.2017, s.1).

¹⁵ Se artiklarna 34–47 i förordning (EU) 2019/943.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1227/2011 av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi (EUT L 326, 8.12.2011, s. 1).

I artikel ENER.7 i handels- och samarbetsavtalet föreskrivs att parterna ska samarbeta i syfte att upptäcka och förhindra handel baserad på insiderinformation och otillbörlig marknadspåverkan och får vid behov utbyta information, bland annat om marknadsövervakning och tillsynsverksamhet.

5. INVESTERINGAR I SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM

Enligt direktiv (EU) 2019/944¹⁷ och direktiv 2009/73/EG¹⁸ ska systemansvariga för överföringssystem certifieras. Enligt artikel 53 i direktiv (EU) 2019/944 och artikel 11 i direktiv 2009/73/EG gäller särskilda regler för certifiering av en systemansvarig för ett överföringssystem som kontrolleras av en eller flera personer från ett tredjeland. I direktiven krävs särskilt att medlemsstaterna och kommissionen bedömer om beviljande av certifiering av den berörda systemansvariga för ett överföringssystem, vilken kontrolleras av en eller flera personer från ett tredjeland, kommer att äventyra medlemsstatens och EU:s energiförsörjningstrygghet.

Sedan den 1 januari 2021 är systemansvariga för överföringssystem som kontrolleras av investerare från Förenade kungariket att betraktas som systemansvariga för överföringssystem som kontrolleras av personer från ett tredjeland. För att dessa systemansvariga för överföringssystem ska kunna fortsätta sin verksamhet i EU måste de certifieras i enlighet med artikel 53 i direktiv (EU) 2019/944 och artikel 11 i direktiv 2009/73/EG. Medlemsstaterna har rätt att vägra certifiering om beviljande av certifiering äventyrar energiförsörjningstryggheten i den egna medlemsstaten.

6. VILLKOREN FÖR BEVILJANDE OCH UTNYTTJANDE AV TILLSTÅND FÖR PROSPEKTERING EFTER SAMT UNDERSÖKNING OCH UTVINNING AV KOLVÄTEN

I direktiv 94/22/EG¹⁹ fastställs reglerna för beviljande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten. Där säkerställs bland annat att förfaranden är öppna för alla enheter och att tillstånden beviljas på grundval av objektiva, offentliggjorda kriterier. Enligt artikel 2.2 andra stycket i direktiv 94/22/EG får medlemsstaterna på grund av nationella säkerhetsskäl vägra tillåta att en enhet som faktiskt kontrolleras av ett tredjeland eller av medborgare i ett tredjeland får tillgång till och utövar dessa verksamheter.

Sedan den 1 januari 2021 gäller artikel 2.2 andra stycket i direktiv 94/22/EG i de fall då tillstånd har beviljats eller begärs av en enhet som faktiskt kontrolleras av Förenade kungariket eller av medborgare i Förenade kungariket.

---

¹⁷ Direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

¹⁸ Direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 30 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten (EGT L 164, 30.6.1994, s. 3).

B. TILLÄMPLIGA REGLER I NORDIRLAND EFTER ÖVERGÅNGSPERIODENS UTGÅNG

Efter övergångsperiodens utgång är protokollet om Irland/Nordirland tillämpligt.²⁰ Protokollet om Irland/Nordirland är föremål för regelmässigt återkommande samtycke av Nordirlands lagstiftande församling, och den inledande tillämpningsperioden löper ut fyra år efter utgången av övergångsperioden.²¹

Genom protokollet om Irland/Nordirland görs vissa bestämmelser i EU-rätten tillämpliga även på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland. I protokollet om Irland/Nordirland har EU och Förenade kungariket vidare enats om att i den mån EU-regler tillämpas på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland, behandlas Nordirland som om det vore en medlemsstat.²²

I protokollet om Irland/Nordirland föreskrivs att vissa EU-regler beträffande grossistmarknaderna för el är tillämpliga på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland²³.

Detta innebär att i den mån hänvisningar till EU i delarna A och B i detta tillkännagivande gäller produktion, överföring, distribution och leverans av el, handel med el i grossistledet eller gränsöverskridande elhandel²⁴, ska de förstås så att de inbegriper Nordirland, medan hänvisningar till Förenade kungariket ska förstås så att de endast avser Storbritannien.

Rent konkret innebär detta bl.a. följande:

- Operatörer som är baserade i Nordirland behandlas som operatörer i unionen med avseende på kompensationsmekanismen mellan systemansvariga för överföringssystemen (se del A.1).
- Operatörer som är baserade i Nordirland behandlas som operatörer i unionen med avseende på den gemensamma plattformen för förhandstilldelning av sammanlänkningskapacitet, de europeiska balanseringsplattformarna och den gemensamma dagen före- och intradagskopplingen (se del A.2).
- Bestämmelserna i förordning (EU) 1227/2011 fortsätter att gälla när det gäller grossisthandel med el i Nordirland. Avtal och derivat för leverans eller transport av el (men inte gas) i Nordirland är grossistenergiprodukter enligt definitionen i förordning (EU) 1227/2011 (se del A.4).

Enligt protokollet om Irland/Nordirland får Förenade kungariket med avseende på Nordirland emellertid inte

---

²⁰ Artikel 185 i utträdesavtalet.

²¹ Artikel 18 i protokollet om Irland/Nordirland.

²² Artikel 7.1 i utträdesavtalet jämförd med artikel 13.1 i protokollet om Irland/Nordirland.

²³ Artikel 9 i protokollet om Irland/Nordirland och bilaga 4 till det protokollet.

²⁴ Bestämmelser om detaljhandelsmarknaderna och konsumentskydd ska inte tillämpas.

- delta i unionens beslutsfattande och beslutsutformning²⁵,
- åberopa ursprungslandsprincipen eller ömsesidigt erkännande bland annat när det gäller registrering hos behörig nationell myndighet²⁶.

Rent konkret innebär detta bl.a. följande:

- Nordirlands tillsynsmyndighet får inte delta i arbetet i byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter.
- En registrering hos tillsynsmyndigheten i Förenade kungariket som agerar med avseende på Nordirland är inte giltig i EU (se artikel 7.3 i protokollet om Irland/Nordirland). Marknadsaktörer som handlar med grossistenergiprodukter måste därför registrera sig i en EU-medlemsstat.

På kommissionens webbplats om EU-regler för energipolitik (<https://ec.europa.eu/energy/en/home>) finns allmän information om unionens lagstiftning för den inre energimarknaden. Dessa sidor kommer att uppdateras med ytterligare information vid behov.

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för energi

---

²⁵ Om ett informationsutbyte eller samråd mellan parterna är nödvändigt kommer detta att äga rum i den gemensamma rådgivande arbetsgrupp som inrättats genom artikel 15 i protokollet om Irland/Nordirland.

²⁶ Artikel 7.3 första stycket i protokollet om Irland/Nordirland.